



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на регионалното развитие и благоустройството

Изх. № *М-00-10*.....  
.....*20.02.2019 г.*

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № *61* К.л. *16* / *18* г.  
Дата *20.02.19 г.*

ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от Петя Аврамова – министър на регионалното развитие и благоустройството  
по конституционно дело № 16/2018 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На основание чл. 150, ал. 1 и чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България президентът на Република България е сезирал Конституционния съд с искане за установяване на противоконституционност на чл. 96 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. (обн., ДВ, бр. 103 от 13.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (ЗДБРБ за 2019 г.), поради противоречие с чл. 51, ал. 1 и чл. 4, ал. 1 от Конституцията, на § 14, т. 1, 2, 3, б. „а“ и на § 15 от преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗДБРБ за 2019 г., поради противоречие с чл. 116, ал. 1, чл. 6, ал. 2 и чл. 4, ал. 1 от Конституцията. Към делото е присъединено и искането на омбудсмана на Република България за обявяване на противоконституционност на § 14 от ЗДБРБ за 2019 г., с която се създава нова т. 8 към чл. 7, ал. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл), и на разпоредбата на § 15 от ПЗР на ЗДБРБ за 2019 г.

В искането на президента са изложени твърдения, че поради особената важност на статута на държавния служител за демократичната и правовата държава, е налице

несъответствие на § 14, т. 1 от ЗДБРБ за 2019 г. с чл. 116, ал. 1 от Конституцията. Разпоредбата на чл. 116 от Конституцията предвижда държавните служители да са изпълнители на волята и интересите на нацията, като са длъжни да се ръководят единствено от закона и да са политически неутрални. Правният статут, чрез който се изпълнява конституционната повеля държавните служители да работят в обществен интерес и законосъобразно, е несъвместимостта.

Не може да бъде споделена констатацията, че с промените законодателят не се е съобразил с целта на несъвместимостите на държавните служители да гарантират заложените в чл. 116, ал. 1 от Конституцията изисквания към държавната служба.

Не може да бъде споделено констатираното в искането на обмудсмана, че оспорената разпоредба на чл. 7, ал. 2, т. 8 ЗДСл противоречи на принципа на правовата държава и на равенството на гражданите пред закона. Разпоредбата не ограничава правата на гражданите, упражнили правото си на изчерпателно изброените видове пенсии по КСО, относно достъпа им до държавна служба, както и конституционното им право на труд, на трудово възнаграждение и на обществено осигуряване съгласно чл. 48, ал. 1 и 4 и чл. 51, ал. 1 от Конституцията. Считаме, че оспорваната законова норма не противоречи на правната сигурност на гражданите в упражняването на конституционното им право на труд по чл. 48, ал. 1 от Конституцията, както и на принципа на равенство на гражданите пред закона. В този смисъл прекратяването на служебното правоотношение по силата на § 15 от преходните и заключителни разпоредби на ЗДБРБ за 2019 г. не накърнява правната сигурност при законосъобразно и добросъвестното упражнено от гражданите право на пенсия.

Мотивите да считаме, че доводите за противоконституционност на разпоредбите §14 и 15 от ПЗР на ЗДБРБ за 2019 г. са неоснователни, са следните:

С измененията се създава нова т. 8 в чл. 7, ал. 2 от ЗДСл, съгласно която не може да бъде назначавано за държавен служител лице, което е упражнило правото си на пенсия по чл. 68, 68а, 69 или 69б от Кодекса за социално осигуряване, освен при условията на чл. 15, ал. 1, чл. 81 в, ал. 6 и чл. 84а.

В основанията за прекратяване на служебните правоотношения в чл. 103, ал. 1, т. 4 от ЗДСл се предвижда, че когато несъвместимостта е по чл. 7, ал. 2, т. 8 от ЗДСл, служебното правоотношение се прекратява с едномесечно предизвестие.

Параграф 15 от ПЗР на ЗДБРБ за 2019 г. предвижда, че служебните правоотношения на държавните служители по ЗДСл, назначени към датата на влизането в сила на този закон, които са упражнили правото си на пенсия по чл. 68, 68а, 69 или 69б от Кодекса за социално осигуряване, се прекратяват от органа по назначаването с едномесечно предизвестие.

Не споделяме разбирането, че оспорените норми накърняват вече придобити права и се нарушава принципа на правна сигурност.

С измененията в ЗДСл законодателят създава забрана под формата на несъвместимост за лицата, които са придобили и упражнили правото си на пенсия да бъдат назначавани само по служебни правоотношения по ЗДСл, но лицата, упражнили правото на пенсия могат да работят по трудови правоотношения, както и по граждански правоотношения, съответно могат и да упражняват свободни професии, да са неограничено отговорни съдружници и др. Също така, лицата упражнили правото си на пенсия могат да работят по служебни правоотношения по други специални закони, както и да работят по служебни правоотношения по ЗДСл по заместване. Поради изложеното не намираме, че се накърнява правото на труд на лицата, засегнати от оспорваните изменения.

Видно от мотивите към проекта на ЗДБРБ за 2019 г. „Предложено е по заместване да могат да бъдат привлечени на държавна служба служители, които са упражнили правото си на пенсия, предвид временния характер на работата и невъзможността за срочния период да се намери бързо подходящ служител по заместване. Освободените държавни служители, които ще са в хипотезата на несъвместимост, ще могат освен по заместване, да бъдат наемани по трудови правоотношения както в бюджетния сектор, така и в частния сектор, така че няма да бъдат в хипотеза на невъзможност да полагат труд“.

Друг аргумент в тази насока е, че и преди оспорените промени, и към настоящия момент, е налице правна възможност за органа по назначаване, при която лицата, придобили право на пенсия могат да бъдат едностранно освободени от органа по назначаване - чл.106, ал.1, т. 5 от ЗДСл и др. специални закони. Съгласно разпоредбата на чл. 106, ал.1, т. 5 от ЗДСл органът по назначаването може да прекрати служебното правоотношение с едномесечно предизвестие при придобито право на пенсия за

осигурителен стаж и възраст. В конкретния случай правото на органа по назначаване да освободи съответния служител възниква от придобиване на правото на пенсия.

С новите положения за несъвместимост по чл. 7, ал. 2, т. 8 при прилагането на чл. 103, ал. 1, т. 4 от ЗДСл е необходимо служителите кумулативно да са придобили и упражнили правото си на пенсия.

С оглед на горното се установява, че след като лицата, придобили право на пенсия (без да е необходимо да са упражнили правото), могат да бъдат освободени едностранно от органа по назначаване, въвеждането на законово равнище на прекратяване на служебните правоотношения на служителите, упражнили правото си на пенсия, не се явява противоконституционно, напротив – лицата, които са придобили правото си на пенсия, могат да са в очакване техните правоотношения да бъдат прекратени едностранно от органа по назначаване.

Отделно от горното, лицата, които са засегнати от промените в ЗДСл, са упражнили по своя воля правото си на пенсия, като законодателят е оставил възможност тези лица да се назначават при условията на чл. 15, ал. 1, чл. 81 в, ал. 6 и чл. 84а от ЗДСл, както и да полагат труд по неслужебни правоотношения.

В този смисъл не споделяме твърденията, че конституционноустановеното право на труд и на равенство пред закона на засегнатите от измененията в ЗДСл лица, е нарушено.

Не споделяме и твърденията, че е нарушен принципът на равно третиране.

Досегашният режим на пенсиониране на служители по ЗДСл е с предимно субективен характер – някои от служителите се пенсионирали по собствено желание и напускат държавна служба, друга част се освобождават едностранно от органа по назначаване, а една друга част остават в държавната администрация и след придобиване правото на пенсия. В този смисъл служителите от втората група са поставени в по – неблагоприятно положение от третата.

В този смисъл намираме, че се въвежда напълно обективен критерий за освобождаване на държавните служители – всички служители, придобили и упражнили правото си на пенсия.

В съответствие с чл. 116, ал. 2 от Конституцията в правомощията на Народното събрание е да определя условията за назначаване и освобождаване от длъжност на държавните служители. В правомощията на законодателя е да определи критериите за

освобождаване на държавните служители и предвид, че този критерий е обективен – всички служители, придобили и упражнили правото си на пенсия, не следва да бъдат споделени твърденията, че оспорваните норми са дискриминационни.

Считаме, че е спазен принципът на правната сигурност, като законодателят е последователен и предвидим в правното регулиране.

По отношение на твърденията за противоконституционност на § 15 от ПЗР на ЗДБРП за 2019 г. поради въвеждане на обратно действие на разпоредбата по отношение на приетата несъвместимост, не споделяме същите, предвид следното:

Считаме, че оспорената разпоредба не въвежда обратно действие, тъй като не засяга придобити вече права или погасени задължения. Също така, не е налице преоценка на юридически факти, присъща за обратното действие на закона.

С промените в ЗДСл не се засягат придобитото и упражнено право на пенсия, както и възможността лицата да работят по трудови или граждански правоотношения и не следва да се бъде споделено становището на омбудсмана, че разпоредбата на § 15 от ПЗР на ЗДБРП за 2019 г. накърнява правната сигурност при добросъвестното упражняване на гражданите на правото им на пенсия.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

По посочените съображения, не подкрепяме аргументите на президента на Република България и на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбите на 96 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. и на § 14, т. 1, 2, 3, б. „а“ и н § 15 от ПЗР Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г.

**МИНИСТЪР:**

**ПЕТЯ АБРАМОВА**